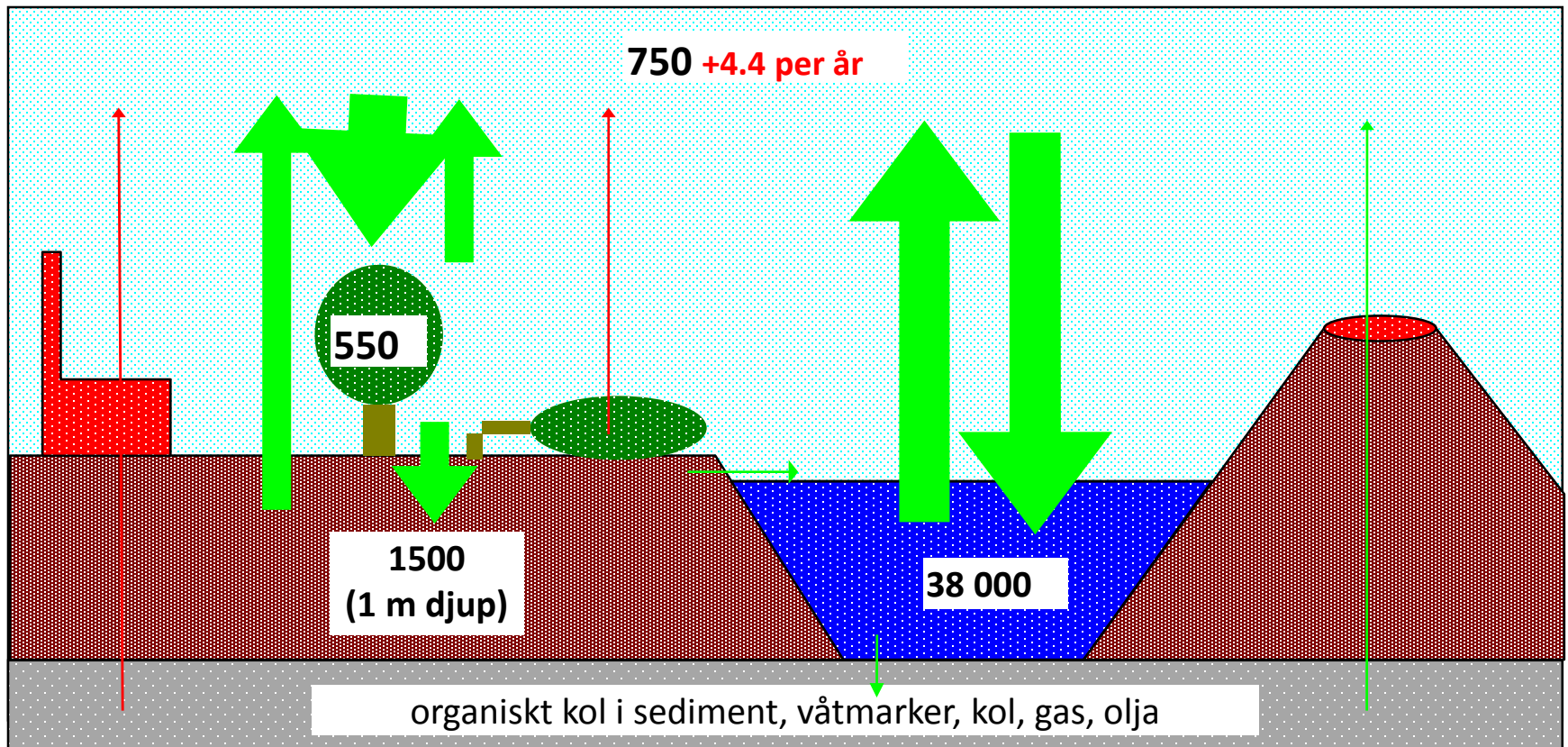

Kan vi lagra mer kol i marken?

Thomas Kätterer

*Sveriges Lantbruksuniversitet,
institutionen för ekologi*

Marken och den globala kolcykeln (Pg C; miljarder ton C)

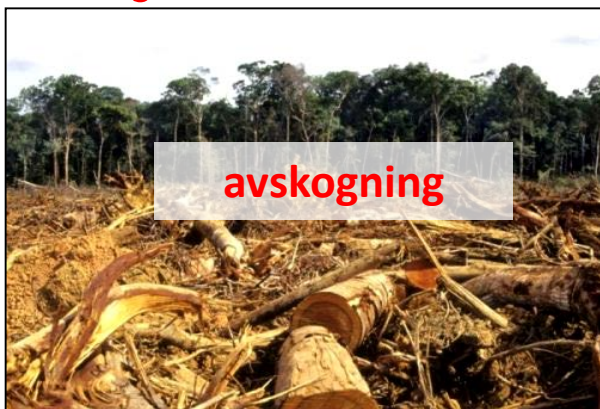

Kätterer, 1998

Antropogena CO₂-utsläpp (2005-2014)

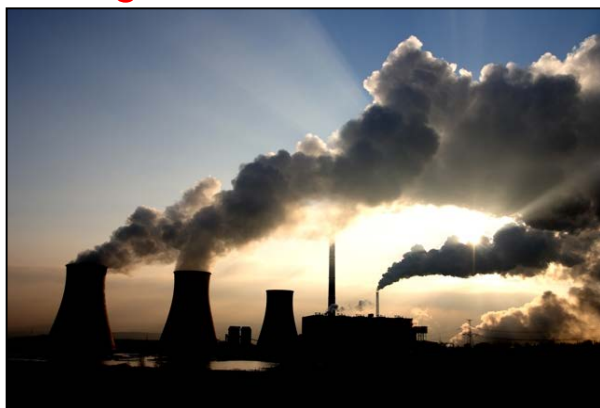
Vart tar de vägen?

3,4 Pg/år

33 Pg/år

+

16 Pg/år

44%

10,9 Pg/år

30%

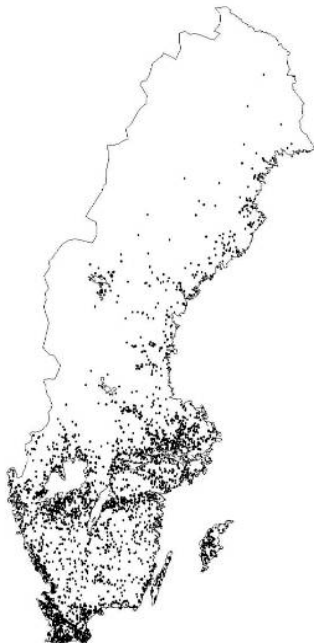

26%

9,5 Pg/år

Inventering av svensk jordbruksmark (mineraljordar)

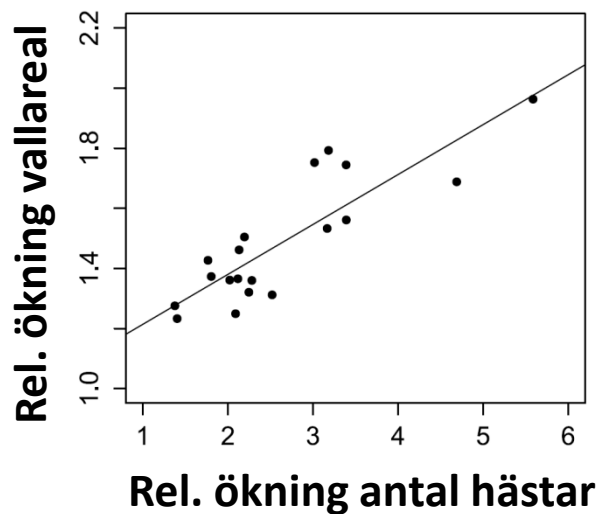
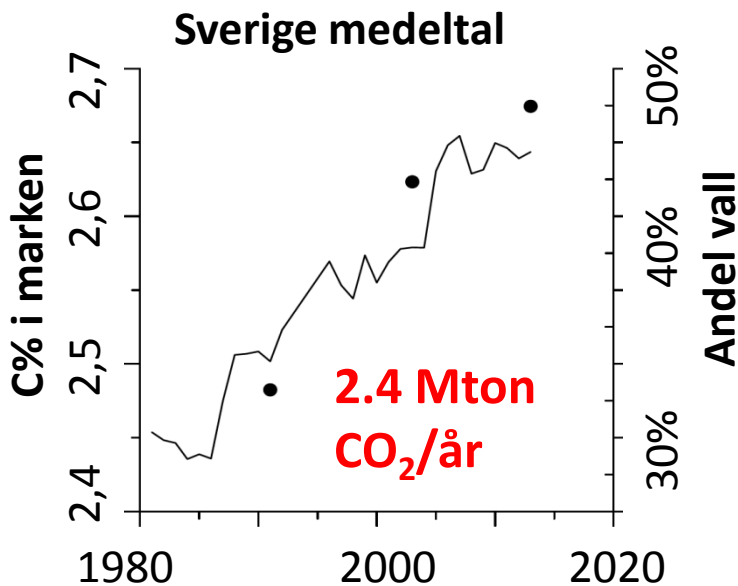
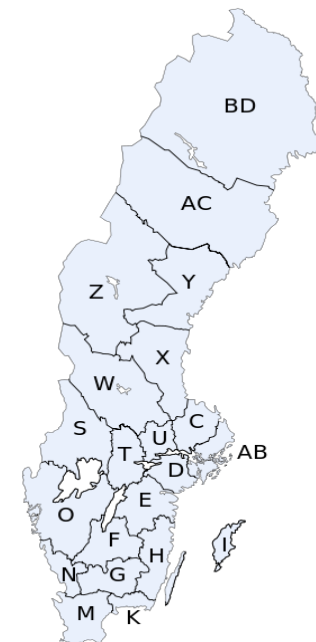
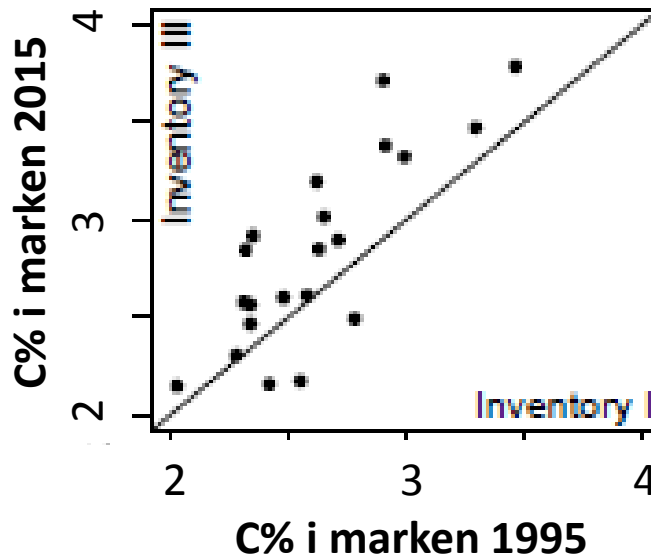

Markinventering:

I (1988-97),

II (2001-07),

III (2010-17)

Dränerade våtmarker är en stor källa för växthusgaser

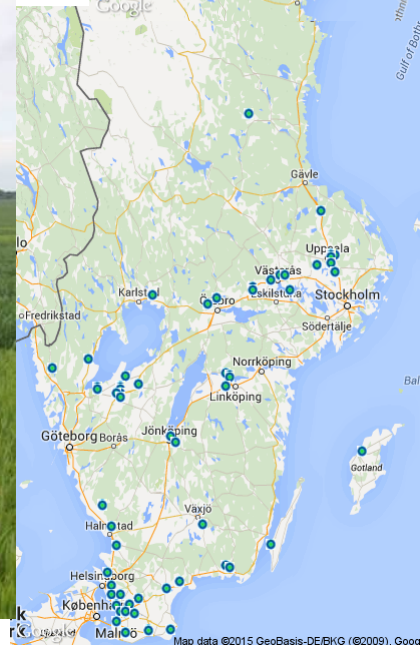
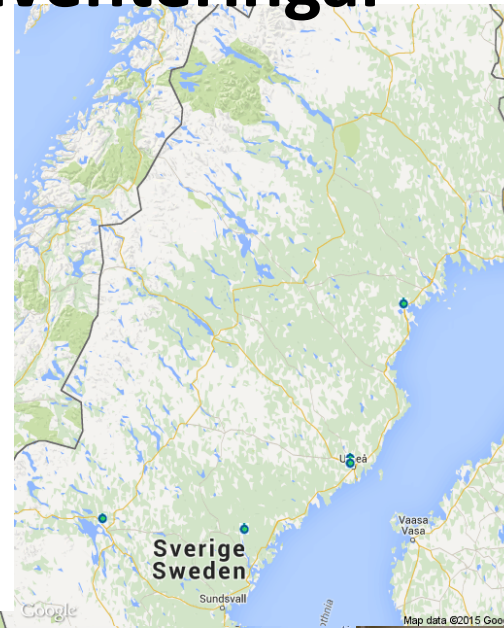
Sverige: 0.2 Mha brukade organogena jordar

Subsidens, bortodling,
Bälinge: 2 m under 90 år

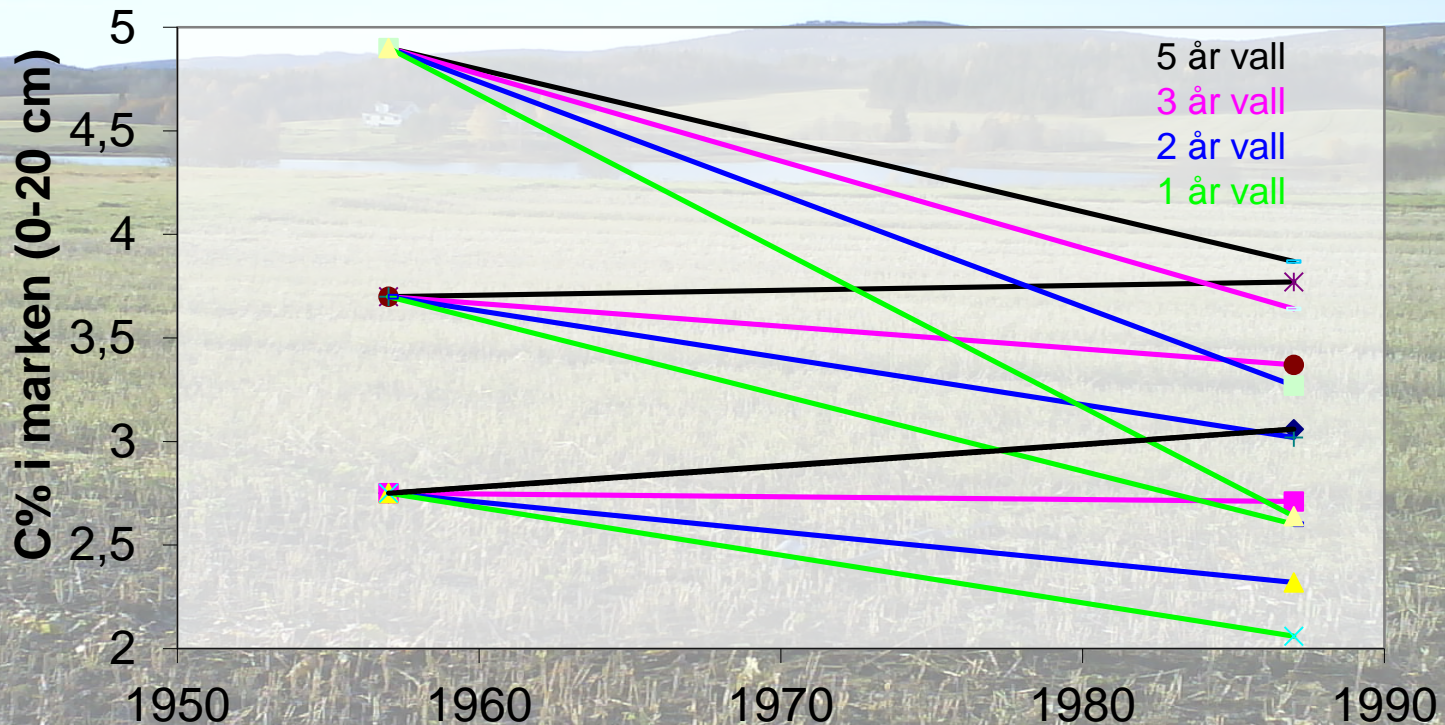
Värdefulla svenska tidsserier: Fältförsök, markinventeringar

- Ungefär 60 pågående långliggande fältförsök
- De älsta startade 1936
- Olika växtföljder och skötselmetoder studeras
- Jordprov arkiveras

Fleråriga växter ökar kolförrådet

3 platser i Norrland; 6-åriga växtföljder

Fånggrödor och bevuxna kantzoner fångar kväve och kol

Resultat från långliggande fältförsök:

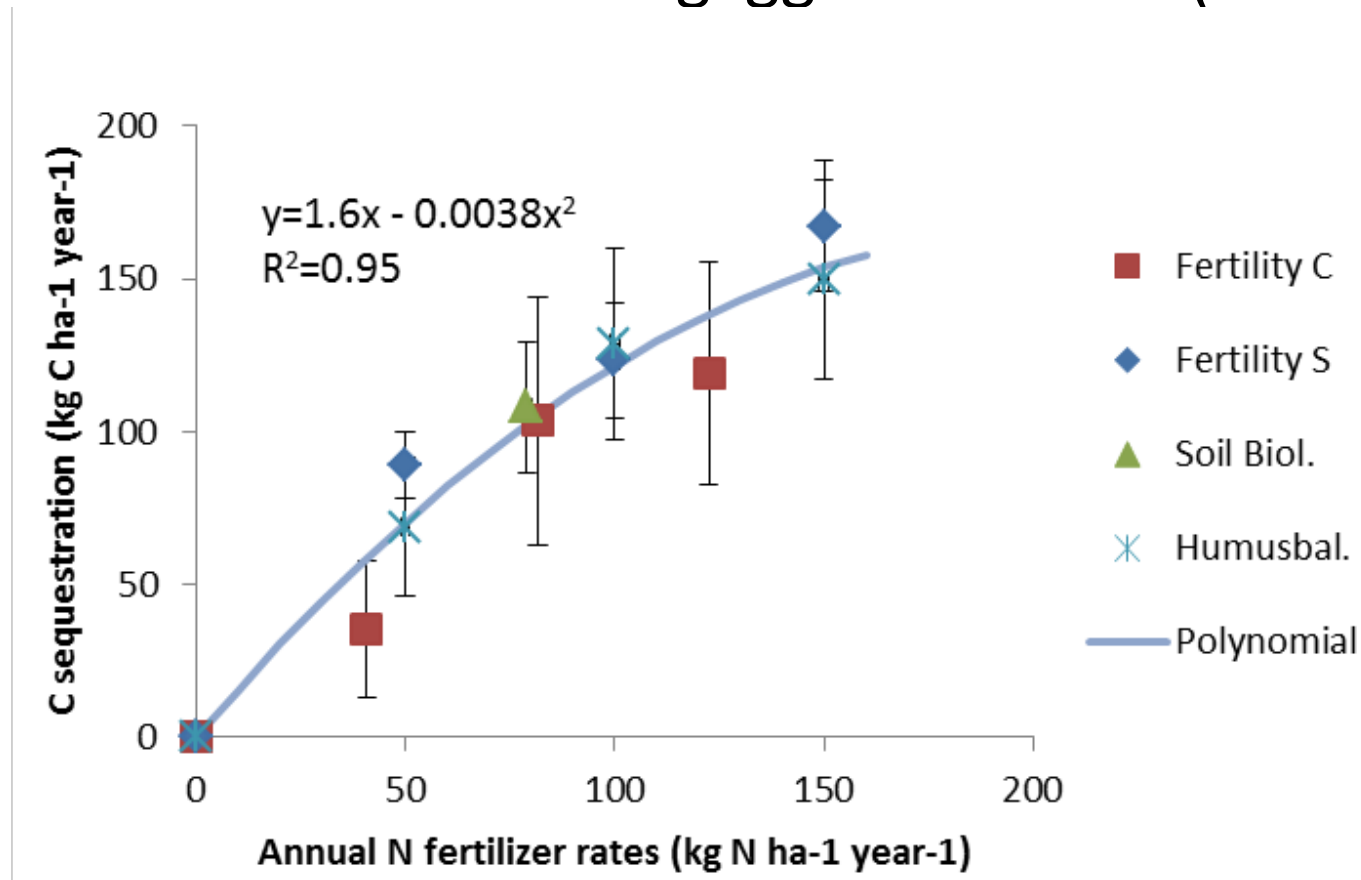
1,1 ton CO₂ per hektar och år med fånggröda

(Poeplau et al., 2015. Geoderma Regional 4: 126–133)

Gödsling -> högre skörd -> ökad markkol

Resultat från 16 långliggande försök (50 år):

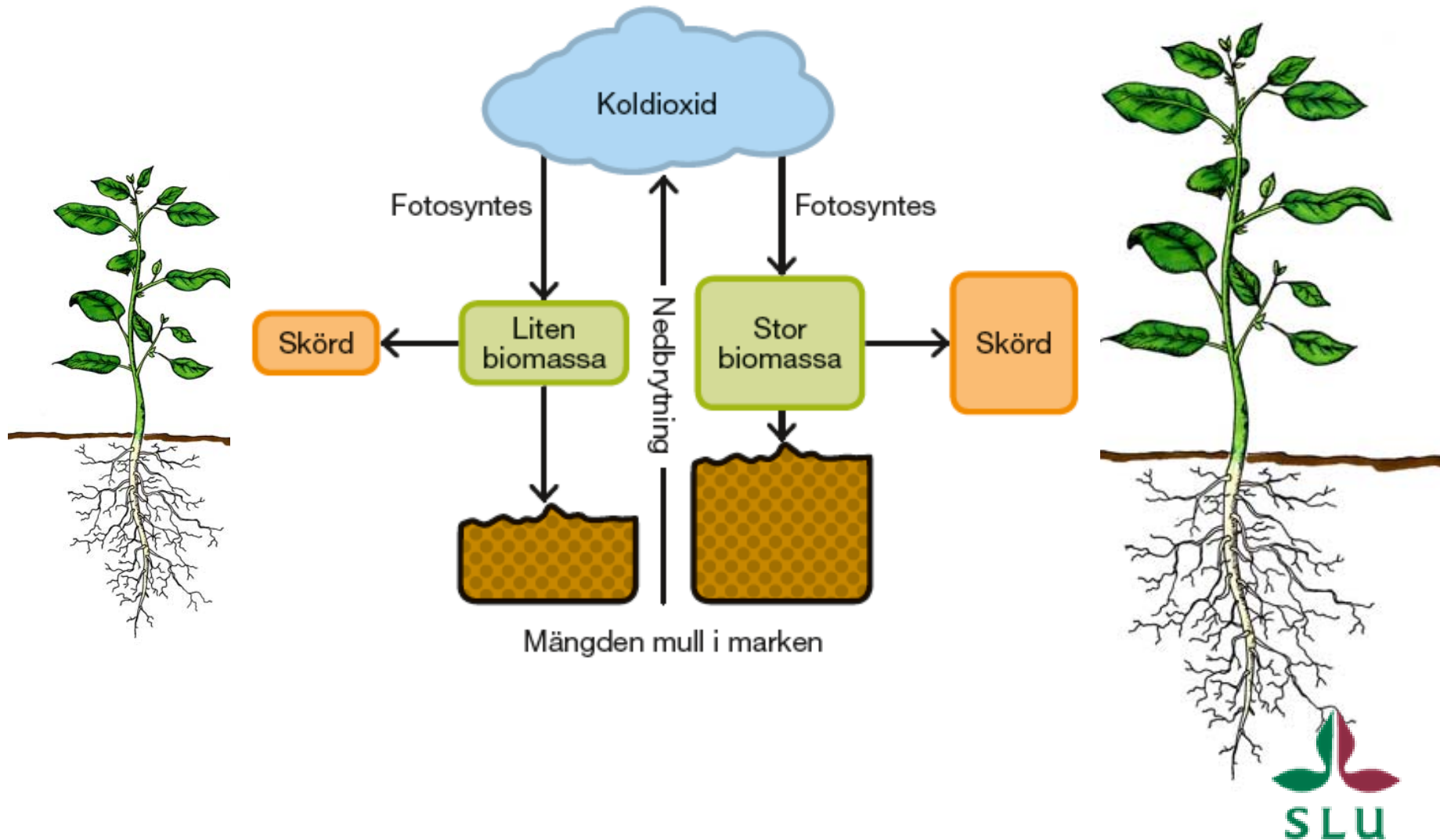

1 kilo N höjer kolförrådet i marken med drygt 1 kg C i matjorden (0-20 cm), motsvarande 4 kg CO₂
Tillkommer: kolfastläggning i djupare lager

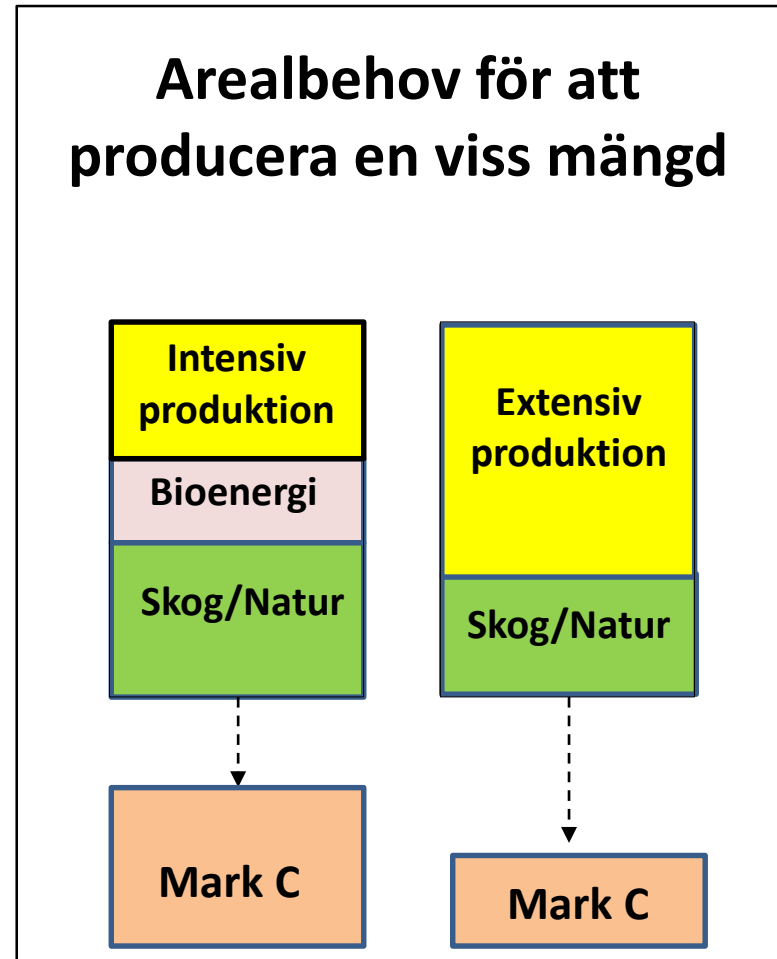
Undvik barmark!

Hög produktion leder till hög kolförråd och vice versa

**Låga skördar (t.ex. ekologisk odling) ökar arealbehovet
-> avskogning -> lägre kolförråd i marken även någon annanstans**

**Produktionen per yta måste öka för att försörja
en växande befolkning**

Framtid: Växtförädling – flerårigt vete, bra näringsinnehåll, resistent mot sjukdomar, konkurrenskraftig mot ogräs

Jerry Glover (Land Institute, Kansas) visar rotsystemet av vete och “intermediate wheatgrass”

Sammanfattning:

Vi kan öka kolförrådet i jordbruksmarken!

- Permanent grön mark är det viktigaste
- Hög produktion ökar kolförrådet och minskar arealbehovet (avskogning)
- Undvik dränering av organogena marker
- Växtförädling – fleråriga jordbruksgrödor
- Ny teknik och högre precision i tid och rum

Tack för din uppmärksamhet!